

رابطه بین طرحواره های ناسازگار اولیه و تعهد زناشویی با رضایت زناشویی

دلارام آقامحمد کاشی^۱

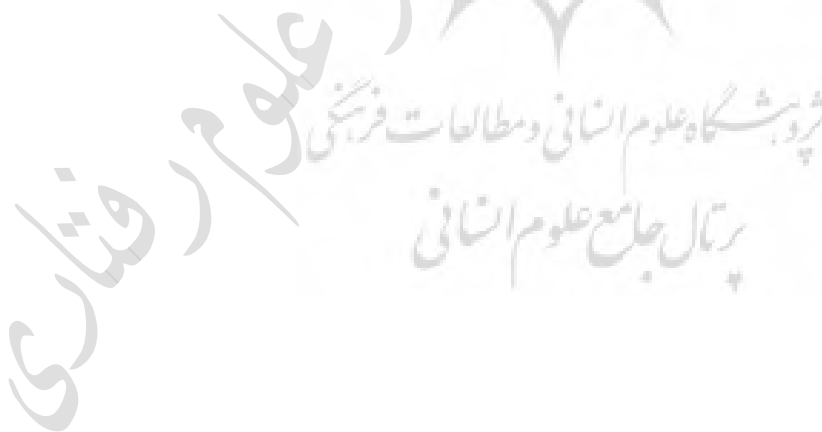
۱. کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران، گروه مشاوره، تهران، ایران (نویسنده مسئول)

مجله پیشرفت‌های نوین در علوم رفتاری، دوره چهارم، شماره چهارم، بهمن‌ماه ۱۳۹۸، صفحات ۱۶-۱

چکیده

هدف از این پژوهش بررسی رابطه بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و تعهد زناشویی با رضایت زناشویی بود. روش پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش، کلیه دانشجویان متأهل دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات شهر تهران در سال تحصیلی ۱۳۹۵-۱۳۹۴ بودند. حجم نمونه ۲۲۴ نفر از این افراد بر اساس جدول مورگان و به شیوه نمونه‌گیری غیر تصادفی در دسترس انتخاب و به پرسشنامه‌های طرحواره‌های ناسازگار اولیه یانگ و براون (۲۰۰۳)، تعهد زناشویی آدامز و جونز (۱۹۹۷) و رضایت زناشویی انریچ السون، فورنیر و دراگمن (۱۹۸۷) پاسخ دادند. داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندمتغیره تحلیل شد. یافته‌ها نشان داد که بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و تعهد زناشویی با رضایت زناشویی رابطه معنی‌داری وجود دارد ($P < 0/01$). نتایج تحلیل رگرسیون چندمتغیره نیز آشکار کرد که $0/59/3\%$ درصد واریانس رضایت زناشویی به وسیله طرحواره‌های ناسازگار اولیه و تعهد زناشویی تبیین می‌شود. یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که طرحواره‌های ناسازگار اولیه و تعهد زناشویی سهم معنادار در پیش‌بینی رضایت زناشویی دارند. واژه‌های کلیدی: طرحواره‌های ناسازگار اولیه، تعهد زناشویی، رضایت زناشویی.

مجله پیشرفت‌های نوین در علوم رفتاری، دوره چهارم، شماره چهارم، بهمن‌ماه ۱۳۹۸

مقدمه

خانواده مهم‌ترین نهاد تشکیل‌دهنده جامعه است که خصوصیات فردی، اجتماعی، اخلاقی، مسئولیت‌پذیری، توانمندی و اعتماد در آن رشد می‌یابد. عشق و رضایت زوجین از زندگی زمینه‌هایی هستند که بی‌تردید در چگونگی رشد و سازگاری خانواده مؤثرند (خلفی، بشلیده، ارشادی، سودانی، ۱۳۹۷). یکی از تهدیدات رشد و بالندگی در زندگی زناشویی زوجین، ناسازگاری و نارضایتی در زندگی زناشویی است (بچمن، لوین، ژائو، زراج و سولومون^۱، ۲۰۱۸). بر اساس نظریه چرخه نظام‌های زناشویی و خانواده السون^۲ روابط رضایت‌بخش در زندگی زناشویی به خانواده اجازه می‌دهد تا میزان توانایی و همبستگی خود را در پاسخ به نیازهایی که با آن مواجه می‌شوند، تغییر دهند. در نتیجه این توانایی و همبستگی ایجادشده به واسطه رضایت زناشویی رفتارهایی همچون همبستگی^۳، انعطاف‌پذیری^۴ و ارتباطات^۵ در زندگی زناشویی تسهیل و نارضایتی زناشویی را در کانون خانواده کاهش پیدا می‌کند (السون، والدوگل و اسچلیف^۶، ۲۰۱۹). یکی از مهم‌ترین عوامل مؤثر بر پایدار زناشویی میزان رضایت زناشویی^۷ زوجین از زندگی‌شان می‌باشد (روز، آندرسون، میلر، مارکز، هاتچ و کارد^۸، ۲۰۱۹). رضایت زناشویی نقش مهمی در ایجاد استحکام زندگی زناشویی دارد و می‌تواند زوجین را از مشکلات زناشویی در امان نگه دارد (هاسون-اوهایون، بن-پازی، سیلبرگ، پیچنبورگ و گولدزویگ^۹، ۲۰۱۹).

رضایت زناشویی وضعیتی است که در آن زن و شوهر در بیشتر مواقع احساس خرسندی، رضایت از ازدواج و رضایت از زندگی دو نفر خویش می‌کنند. به عبارتی دیگر رضایت زناشویی به‌عنوان احساس شخصی از شادکامی و یا لذت از زندگی زناشویی در همه جنبه‌های فعلی ازدواج تعریف شده است (آمان، عباس، نورونبای و بانو^{۱۰}، ۲۰۱۹). از طرفی رضایت زناشویی می‌تواند از ریشه‌های تحولی تأثیرپذیر باشد (نیک‌آمال، صالحی و برماس، ۱۳۹۶). یکی از ریشه‌های تحولی طرحواره‌های ناسازگار اولیه^{۱۱} است که نقش مهمی در شکل‌گیری بسیاری از اختلالات روان‌شناختی دارد (جارویس، پادمانابانوننی و چاپیس^{۱۲}، ۲۰۱۹)، می‌تواند زندگی زناشویی زوجین را با مشکلاتی از جمله نارضایتی و تعارضات همراه سازد (کروک و کورت^{۱۳}، ۲۰۱۹). طرحواره‌های ناسازگار اولیه، الگوهای هیجانی و شناختی خود آسیب‌رسان، در فرد هستند که در ابتدای رشد و تحول، در ذهن شکل گرفته و در مسیر زندگی تکرار می‌شوند. در واقع این طرحواره‌ها باورهایی هستند که افراد درباره خود، دیگران و محیط دارند و به‌طور معمول از ارضا نشدن نیازهای

1. Bachem, Levin, Zhou, Zerach & Solomon

2. Circumplex model of marital

3. cohesion

4. flexibility

5. communication

6. Olson, Waldvogel & Schlieff

7. marital satisfaction

8. Rose, Anderson, Miller, Marks, Hatch & Card

9. Hasson-Ohayon, Ben-Pazi, Silberg, Pijnenborg & Goldzweig

10. Aman, Abbas, Nurunnabi & Bano

11. early maladaptive schemas

12. Jarvis, Padmanabhanunni & Chipps

13. Körük & Kurt

اولیه به خصوص نیازهای عاطفی در دوران کودکی سرچشمه می‌گیرند. طرحواره‌ها به دلیل ارضاء نشدن نیازهای هیجانی اساسی دوران کودکی به وجود می‌آیند و این زمانی است که نیازهای اساسی و روان‌شناختی جهان‌شمول (دلبستگی ایمن، خودگردانی، آزادی در بیان نیازها و هیجان‌ات سالم، خودانگیختگی و محدودیت‌های واقع‌بینانه) ارضاء نمی‌شوند (تیم^۱، ۲۰۱۳؛ به نقل از شعبانی خدیو و احمدیان، ۱۳۹۸). یکی دیگر از متغیرهایی که می‌تواند از طرحواره‌های ناسازگار اولیه تأثیرات سوء و منفی بگیرد، تعهد زناشویی^۲ است (هادی، اسکندری، سهرابی، معتمدی و فرخی، ۱۳۹۵).

تعهد زناشویی مشتمل بر سه بعد تعهد نسبت به همسر (تعهد شخصی^۳)، تعهد نسبت به ازدواج (تعهد اخلاقی^۴) و محدودیت اجتماعی (تعهد ساختاری^۵) است. تعهد به معنای تصمیمی عقلانی که مستلزم مقید بودن فرد به اعمال خاص یا حالتی دال بر وابستگی عاطفی و عقلانی به ایده‌آلی مطلوب است. به عبارتی تعهد زناشویی به معنای تمایل فرد جهت حفظ دائمی ازدواج و وفادار ماندن به همسر، خانواده و ارزش‌ها تعریف شده است (خواجه افضلی، بهرامی، گودرزی و فرخی، ۱۳۹۷). تعهد زناشویی بدان معنی است که فرد در رابطه چقدر احساس امنیت می‌کند و تا چه حد احساس می‌کند که رابطه در درازمدت ارزشمند است. تعهد زناشویی قوی‌تری و پایدارترین عامل پیش‌بینی کننده کیفیت و ثبات رابطه زناشویی است (رسولی، قزوینی و حسینیان، ۱۳۹۶). با توجه به آنچه گفته شد و اهمیت تأثیرگذاری رضایت بر زندگی زوجین، چنین استنباط می‌شود که این مفهوم از ریشه‌های تحولی (طرحواره‌های ناسازگار اولیه) و تعهد زناشویی تأثیرپذیر باشند، اما شواهد پژوهشی منسجم و دقیقی که رابطه بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و تعهد زناشویی با رضایت زناشویی را بررسی کرده باشد وجود ندارد. به همین جهت در پژوهش حاضر این سه دسته عامل باهم در نظر گرفته شده‌اند. نتایج این پژوهش می‌تواند مکانیسم‌های تحولی و همچنین اخلاقی و تأثیرگذاری این متغیرها را به طور اختصاصی بر رضایت زناشویی مشخص کند؛ بنابراین، این پژوهش به این سؤال پاسخ داده است که آیا بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و تعهد زناشویی با رضایت زناشویی رابطه وجود دارد؟

روش پژوهش

روش پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش حاضر کلیه دانشجویان متأهل دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران در سال تحصیلی ۱۳۹۵-۱۳۹۴ که این تعداد بر اساس گزارش مسئولان مربوطه ۶۰۰ نفر بودند. ۲۲۴ نفر از این دانشجویان بر اساس نمونه‌گیری غیر تصادفی در دسترس و بر اساس جدول مورگان انتخاب شدند. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها در سطح توصیفی و استنباطی عمل شد. در سطح توصیفی جهت سنجش متغیرهای پژوهش از میانگین و انحراف معیار استفاده شد.

1. Thimm

2. marital commitment

3. personal

4. moral

5. structural

در سطح آمار استنباطی جهت بررسی روابط بین متغیرها از ضریب همبستگی پیرسون^۱ و تحلیل رگرسیون چند متغیره^۲ استفاده شد. ابزار تجزیه و تحلیل داده‌ها در این پژوهش نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۴ بود.

ابزارهای پژوهش

پرسشنامه طرحواره‌های ناسازگار اولیه: پرسشنامه طرحواره‌های ناسازگار اولیه^۳ توسط یانگ و براون^۴ (۲۰۰۳) تهیه شده است. این پرسشنامه ۷۵ سؤالی پنج حوزه اصلی و ۱۵ خرده مقیاس شامل حوزه بریدگی و طرد (محرومیت هیجانی با سوالات ۱، ۲، ۳، ۴ و ۵، بی‌اعتمادی/بدرفتاری با سوالات ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴ و ۱۵، طرد/رهاشدگی با سوالات ۶، ۷، ۸، ۹ و ۱۰، انزوای اجتماعی با سوالات ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۱۹ و ۲۰ و نقص/شرم با سوالات ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۲۴ و ۲۵)، خودمختاری و عملکرد مختل (شکست با سوالات ۲۶، ۲۷، ۲۸، ۲۹ و ۳۰، وابستگی/بی‌کفایتی با سوالات ۳۱، ۳۲، ۳۳، ۳۴ و ۳۵، گرفتاری با سوالات ۴۱، ۴۲، ۴۳، ۴۴ و ۴۵ و آسیب‌پذیری به ضرر و بیماری با سوالات ۳۶، ۳۷، ۳۸، ۳۹ و ۴۰)، محدودیت‌های مختل (استحقاق/بزرگ‌منشی با سوالات ۶۶، ۶۷، ۶۸، ۶۹ و ۷۰ و خویش‌نمندی و خود انضباط ناکافی با سوالات ۷۱، ۷۲، ۷۳، ۷۴ و ۷۵)، دیگر جهت‌مندی (اطلاعت با سوالات ۴۶، ۴۷، ۴۸، ۴۹ و ۵۰ و از خود گذشتگی با سوالات ۵۱، ۵۲، ۵۳، ۵۴ و ۵۵) و گوش‌بزرگی بیش از حد و بازداری (بازداری هیجانی با سوالات ۵۶، ۵۷، ۵۸، ۵۹ و ۶۰ و معیارهای سرسختانه با سوالات ۶۱، ۶۲، ۶۳، ۶۴ و ۶۵) را اندازه‌گیری می‌کند (اسپرب، داسیلوا، کوگو-موریرا، لارا و دی کاروالهو، ۲۰۱۹). نمره‌گذاری آن بر اساس طیف ۶ درجه‌ای لیکرت صورت می‌گیرد به این صورت کاملاً غلط، ۱ نمره، تقریباً غلط ۲ نمره، بیشتر درست است تا غلط ۳ نمره، اندکی درست ۴ نمره، تقریباً درست ۵ نمره و کاملاً درست ۶ نمره تعلق می‌گیرد (فیلیپسریال بروکمن، بایلی و کنیون^۶، ۲۰۱۹). در یک پژوهش آلفای کرونباخ کل سوالات ۰/۹۶ به‌دست آمده است که نشان‌دهنده آلفای بسیار خوب پرسشنامه است (برجی، فرشادنیایا، خرمی و قهاری، ۱۳۹۸). در پژوهش دیگر آلفای کرونباخ مؤلفه‌ها در دامنه بین ۰/۸۹ تا ۰/۹۶ گزارش شده است (شعبانی خدیو و احمدیان، ۱۳۹۸). در پژوهش‌های خارج از کشور برای بررسی همسانی درونی پرسشنامه از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شده است که ضرایب آلفای کرونباخ مؤلفه‌ها در دامنه ۰/۷۹ تا ۰/۹۱ گزارش شده است. همچنین همبستگی بین دو نسخه کوتاه و بلند ضریب ۰/۸۰ به‌دست آمده است که نشان‌دهنده روایی همگرایی پرسشنامه است (استانیسزک و پوپیل^۷، ۲۰۱۸). در یک پژوهش دیگر آلفای کرونباخ طرحواره‌های ناسازگار اولیه در دامنه ۰/۷۹ تا ۰/۹۲ به‌دست آمده است (سیمپسون، سیموناتو، اسموت، ون ورسویچک، هایس، سوگلریس و رید^۸، ۲۰۱۹). در این پژوهش آلفای کرونباخ ۰/۹۰ به‌دست آمده است.

1. Pearson correlation coefficient

2. multiple regression

3. Schema Questionnaire-Short Form (YSQ-SF)

4. Young & Brown

5. Sperb, Da Silva, Cogo-Moreira, Lara & De Carvalho

6. Phillips, Brockman, Bailey & Kneebone

7. Staniszek & Popiel

8. Simpson, Simionato, Smout, Vvan Vreeswijk, Hayes, Souglaris & Reid

پرسشنامه تعهد زناشویی: پرسشنامه تعهد زناشویی^۱ توسط آدامز و جونز^۲ (۱۹۹۷) تهیه شده است. این پرسشنامه شامل ۴۴ سؤال که سه مولفه «تعهد شخصی با سوالات ۲۴، ۲۵، ۲۷، ۲۸، ۲۹، ۳۰، ۳۱، ۳۲، ۳۴، ۳۵، ۳۶، ۳۷، ۳۸، ۴۰ و ۴۱»، «تعهد اخلاقی با سوالات ۱، ۴، ۸، ۹، ۱۰، ۱۳، ۱۹، ۲۰، ۲۱، ۲۲ و ۲۶» و «تعهد ساختاری با سوالات ۲، ۳، ۵، ۶، ۷، ۱۱، ۱۲، ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۲۳، ۲۳، ۳۹، ۴۲، ۴۳ و ۴۴» را اندازه گیری می کند (هوپه، فريتسچه و کورانی^۳، ۲۰۱۸). این پرسشنامه بر اساس طیف لیکرت ۵ درجه ای نمره گذاری می شود به این صورت که خیلی موافقم ۵ نمره، موافقم ۴ نمره، نظری ندارم ۳ نمره، مخالفم ۲ نمره و خیلی مخالفم ۱ نمره تعلق می گیرد. نمره ی بالاتر در این پرسشنامه به معنای تعهد زناشویی بالاتر است. سوالات ۱۱، ۱۲، ۱۶، ۲۳، ۲۸، ۲۹، ۳۰، ۳۲، ۳۴، ۳۵، ۳۶ و ۳۸ به طور معکوس نمره گذاری می گردد به این صورت که خیلی موافقم ۱ نمره، موافقم ۲ نمره، نظری ندارم ۳ نمره، مخالفم ۴ نمره و خیلی مخالفم ۵ نمره داده می شود. در این پرسشنامه بالاترین نمره ای که فرد می تواند اخذ نماید برابر با ۱۷۲ و پایین ترین نمره ۴۴ می باشد. اخذ نمره نزدیک به ۱۷۲ نشان دهنده تعهد بالا و اخذ نمره نزدیک به ۴۴ نشان دهنده سطح تعهد پایین می باشد (هادی، اسکندری، سهرابی، معتمدی و فرخی، ۱۳۹۵). در پژوهش بر روی کارکنان متأهل ادارات سازمان بهزیستی خراسان شمالی نیز آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس های تعهد شخصی ۰/۶۶، تعهد اخلاقی ۰/۷۶، تعهد ساختاری ۰/۷۸ و برای کل پرسشنامه ۰/۸۷ به دست آمد (حسینی، زهراکار، داورنیا، شاکرمی و محمدی، ۱۳۹۴). در پژوهش بر روی معلمان زن متأهل شهر همدان پایایی این پرسشنامه از طریق محاسبه ی ضریب آلفای کرونباخ، ۰/۹۵ به دست آمد (مومنی، کاوسی امید و امانی، ۱۳۹۵). آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس های تعهد شخصی ۰/۸۵، تعهد اخلاقی ۰/۸۳، تعهد ساختاری ۰/۷۸ و برای کل پرسشنامه ۰/۹۱ به دست آمد (یوسفی، کریمی پور و امانی، ۱۳۹۶). در پژوهش بر روی زوجین مراجعه کننده به سرای منطقه قیطریه شهر تهران پایایی پرسشنامه با آلفای کرونباخ بررسی شده است که ضرایب برای تعهد شخصی ۰/۷۹، تعهد اخلاقی ۰/۷۷، تعهد ساختاری ۰/۸۱ و کل سوالات ۰/۸۰ به دست آمده است (طباطبایی جبلی، سپاه منصور و اورکی، ۱۳۹۷). در خارج کشور همسانی درونی پرسشنامه با آلفای کرونباخ برای ابعاد ضریب بین ۰/۷۳ تا ۰/۸۵ و برای کل سوالات ۰/۸۸ به دست آمده است (تانچوتسرینون و منیسری^۴، ۲۰۱۸). در این آلفای کرونباخ ۰/۷۳ به دست آمده است.

پرسشنامه رضایت زناشویی: پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ^۵ توسط السون، فورنیر و دراکمن^۶ (۱۹۸۷) تهیه شده است. این پرسشنامه ۱۲ مولفه پاسخ قراردادی^۷ با سوالات ۱، ۲، ۳، خرسندی^۸ با سوالات ۴، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱، موضوعات شخصیتی^۹ با

1. dimensions of commitment inventory (DCI)

2. Adams & Jones

3. Hoppe, Fritsche & Koranyi

4. Tanchotsrinon & Maneesri

5. enrich

6. Olson, Fournier & Druckman

7. marital satisfaction

8. idealistic distortion

9. personality issues

سوالات ۲۲، ۳۱، ۴۰، ارتباط زناشویی^۱ با سوالات ۱۳، ۳۲، ۲۳، ۴۱، حل تعارض^۲ با سوالات ۱۴، ۲۴، ۳۳، ۳۴، ۴۲، مدیریت مالی^۳ با سوالات ۱۵، ۱۶، ۲۵، فعالیت های مربوط به اوقات فراغت^۴ با سوالات ۱۷، ۲۶، ۳۵ و ۴۳ و روابط جنسی^۵ با سوالات ۱۸، ۳۶، ۲۷ و ۴۴، فرزندپروری^۶ با سوالات ۱۹، ۲۸، ۳۷، ۴۵، بستگان و دوستان^۷ با سوالات ۲۰، ۲۹، ۳۸، ۴۶، نقش های مربوط به برابری زن و مرد^۸ با سوالات ۵ و ۱۲، جهت گیری عقیدتی^۹ با سوالات ۲۱، ۳۰، ۳۹، ۴۷ را اندازه گیری می کند. نمره گذاری پرسشنامه در طیف لیکرت ۵ درجه ای بوده به این صورت که کاملاً موافق ۵ نمره، موافق ۴ نمره، نه موافق و نه مخالف ۳ نمره، مخالف ۲ نمره و کاملاً مخالف ۱ نمره تعلق می گیرد. به سوالات ۴، ۸، ۶، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۸، ۱۹، ۲۰، ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۲۴، ۳۰، ۳۱، ۳۲، ۳۳، ۳۷، ۳۸، ۳۹، ۴۰، ۴۱، ۴۲، ۴۵، ۴۶، ۴۷ نمره گذاری معکوس صورت می گیرد به این صورت که به کاملاً موافق ۱ نمره، موافق ۲ نمره، نه موافق و نه مخالف ۳ نمره، مخالف ۴ نمره و کاملاً مخالف ۵ نمره تعلق می گیرد (مرتضی، قربانی، علی بیگی، میرآخوخلو و ارجنه، ۱۳۹۷). نمره های کمتر از ۳۰ نشانگر نارضایتی شدید از روابط زناشویی، بین ۴۰-۳۰ بیانگر عدم رضایت، بین ۶۰-۴۰ بیانگر رضایت نسبی و متوسط، بین ۷۰-۶۰ بیانگر رضایت زیاد و بالاتر از ۷۰ بیانگر رضایت خیلی زیاد است (غلامزاده بافقی و جمالی بافقی، ۱۳۹۷). روایی سازه پرسشنامه رضایت زناشویی با پرسشنامه سازگاری زناشویی ضریب ۰/۶۵ و معنی دار در سطح ۰/۰۱ به دست آمده است (سراج، نورانی و شاکری، ۱۳۹۳). ضریب همبستگی پرسشنامه انریچ با مؤلفه های رضایت خانوادگی از ۰/۴۱ تا ۰/۶۰ و با مؤلفه های رضایت زندگی از ۰/۳۲ تا ۰/۴۱ نشانه روایی سازه است. همچنین ضریب بازآزمایی پس از اجرای مجدد ضریب ۰/۸۸ به دست آمده است (آزاد بخت و وکیلی، ۱۳۹۲). در یک پژوهش دیگر در داخل ایران آلفای کرونباخ پرسشنامه رضایت زناشویی ۰/۹۵ به دست آمده است که نشان دهنده پایایی بالای پرسشنامه است (بحرینی، کشوری و فرنام، ۱۳۹۸). در خارج کشور همسانی درونی پرسشنامه با ضریب آلفای کرونباخ برای کل سوالات ۰/۷۳ گزارش کرده اند (اوکنور، ایزدی خواه، عابدینی و جکسون^{۱۰}، ۲۰۱۸). در این پژوهش آلفای کرونباخ ۰/۹۱ به دست آمده است.

1. communication
2. conflict resolution
3. financial management
4. leisure activity
5. sexual relationship
6. children and parenting
7. family and friends
8. equalitarian roles
9. religious orientation
10. O'Connor, Izadikhah, Abedini & Jackson

یافته‌ها

جدول ۱. تعداد، حداقل، حداکثر، میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش

متغیرهای پژوهش	تعداد	حداقل	حداکثر	میانگین	انحراف معیار
بریدگی و طرد	۲۲۴	۸۴	۱۲۹	۱۱۲/۱۳	۱۲/۵۸۸
خودمختاری و عملکرد مختل	۲۲۴	۶۱	۱۰۲	۸۹/۳۴	۱۰/۱۲۸
محدودیت‌های مختل	۲۲۴	۲۳	۴۲	۳۶/۴۵	۵/۱۷۶
دیگر جهت‌مندی	۲۲۴	۲۶	۴۵	۳۷/۸۵	۴/۹۸۳
گوش بزنگی بیش از حد و بازداری	۲۲۴	۳۴	۵۴	۴۴/۶۸	۵/۱۶۴
تعهد شخصی	۲۲۴	۱۰	۳۵	۱۹/۶۴	۷/۶۷۹
تعهد اخلاقی	۲۲۴	۱۰	۳۷	۲۲/۱۴	۷/۲۱۳
تعهد ساختاری	۲۲۴	۱۳	۳۶	۲۱/۶۱	۷/۰۰۵
رضایت زناشویی	۲۲۴	۶۲	۲۲۱	۱۱۳/۱۷	۴۶/۸۲۱

جدول ۱- تعداد، حداقل، حداکثر، میانگین و انحراف معیار طرحواره‌های ناسازگار اولیه، تعهد و رضایت زناشویی را نشان می‌دهد. تعداد آزمودنی‌ها ۲۲۴ نفر بودند.

جدول ۲. نتیجه آزمون کلموگروف اسمیرنوف، چولگی و کشیدگی برای نرمال بودن توزیع نمرات

متغیرهای پژوهش	آماره KS	معناداری	چولگی	کشیدگی
بریدگی و طرد	۰/۲۲۸	۰/۰۰۱	۰/۹۷۴	۰/۰۰۶
خودمختاری و عملکرد مختل	۰/۱۷۶	۰/۰۰۱	۰/۳۹۴	۰/۶۹۳
محدودیت‌های مختل	۰/۱۹۸	۰/۰۰۱	۰/۲۲۲	۰/۸۸۲
دیگر جهت‌مندی	۰/۳۱۱	۰/۰۰۱	۰/۱۹۰	۰/۴۴۹
گوش بزنگی بیش از حد و بازداری	۰/۱۳۶	۰/۰۰۱	۰/۲۵۸	۰/۳۱۴
تعهد شخصی	۰/۱۷۰	۰/۰۰۱	۰/۲۸۲	۰/۰۴۷
تعهد اخلاقی	۰/۱۴۸	۰/۰۰۱	۰/۱۶۴	۰/۶۸۴
تعهد ساختاری	۰/۱۸۹	۰/۰۰۱	۰/۶۷۱	۰/۷۹۲
رضایت زناشویی	۰/۲۶۲	۰/۰۰۱	۰/۲۷۴	۰/۳۹۴

نتایج جدول ۲- آزمون کلموگروف اسمیرنوف تک نمونه‌ای را نشان می‌دهد که همان‌گونه که مشاهده می‌شود توزیع نمرات متغیرهای پژوهش نرمال نیست. از آنجایی سطوح معناداری آماره‌های نرمال بودن کوچک‌تر از ۰/۰۵ هستند ($P < 0/05$)، لذا توزیع نمرات دارای توزیع نرمال نیست. برای بررسی نرمال بودن داده‌ها و اطمینان از طبیعی بودن آن‌ها از آزمون چولگی و کشیدگی استفاده شد. برای برقراری فرض نرمال بودن داده‌ها، باید شاخص‌های چولگی و کشیدگی نباید بیشتر از ± 1 باشد (بریس، کمپ و سلنگار، ۲۰۰۶؛ ترجمه علی‌آبادی و صمدی، ۱۳۹۷). از آنجایی که شاخص‌های مربوط به چولگی و کشیدگی متغیرهای این پژوهش خارج از محدوده ± 1 نیست، بر این اساس می‌توان چنین نتیجه‌گیری کرد که توزیع داده‌های مربوط به آن‌ها نرمال است.

¹. Nicola, Kemp & Snelgar

جدول ۳. نتایج آزمون دوربین واتسون برای استقلال خطاها

مدل‌های پژوهش	دوربین واتسون (خودهمبستگی)
طرحواره‌های ناسازگار اولیه	۲/۲۶۷
تعهد زناشویی	۲/۰۲۰

بر اساس جدول ۳- می‌توان گفت که اگر مقدار آماره‌ی دوربین واتسون^۱ بین ۱/۵ الی ۲/۵ قرار دارد، می‌توان استقلال خطاها را پذیرفت و تحلیل ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندمتغیره را دنبال کرد (بریس، کمپ و سلنگار^۲، ۲۰۰۶؛ ترجمه علی‌آبادی و صمدی، ۱۳۹۷). از آنجایی که آماره‌های دوربین واتسون بین ۱/۵ الی ۲/۵ است که نشان‌دهنده‌ی آن است که همبستگی بین خطاها رد می‌شود یعنی خطاها دارای همبستگی نیستند.

جدول ۴. ضریب تحمل و تورم واریانس متغیرهای پیش‌بین

متغیرهای پژوهش	ضریب تحمل	تورم واریانس
بریدگی و طرد	۰/۱۲۷	۷/۱۴۲
خودمختاری و عملکرد مختل	۰/۱۷۶	۵/۶۸۳
محدودیت‌های مختل	۰/۱۰۳	۹/۶۹۳
دیگر جهت‌مندی	۰/۱۳۱	۳/۱۳۶
گوش بزنگی بیش از حد و بازداری	۰/۱۳۲	۷/۵۶۶
تعهد شخصی	۰/۵۹۴	۱/۶۸۴
تعهد اخلاقی	۰/۳۷۸	۲/۶۴۷
تعهد ساختاری	۰/۳۶۵	۲/۷۳۷

بر اساس نتایج جدول ۴- ضریب تحمل^۳ و تورم واریانس^۴ به‌منظور بررسی عدم هم خطی چندگانه محاسبه شده است. وقتی تولرانس (ضریب تحمل) به صفر نزدیک می‌شود، هم خطی چندگانه بزرگی وجود دارد و خطای استاندارد ضرایب رگرسیون بزرگ خواهد شد. مقادیر تولرانس (ضریب تحمل) در ستون مربوط در جدول بالا نشان می‌دهد هیچ‌یک از ضریب تحمل‌ها نزدیک به صفر نیستند و در نتیجه مشکلی در تحلیل رگرسیون ایجاد نمی‌گردد. در ادامه برای بررسی روابط بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و تعهد زناشویی با رضایت زناشویی از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شده است که نتایج آن در جدول ۵- آمده است.

1. durbin-watson
 2. Nicola, Kemp & Snelgar
 3. Tolerance
 4. variance inflation factor

جدول ۵. نتایج ماتریس همبستگی پیرسون بین طرحواره های ناسازگار اولیه و تعهد زناشویی با رضایت زناشویی

متغیرهای پژوهش	متغیر ملاک: رضایت زناشویی	سطح معناداری
بریدگی و طرد	-۰/۷۴۵**	۰/۰۰۱
خودمختاری و عملکرد مختل	-۰/۶۷۲**	۰/۰۰۱
محدودیت های مختل	-۰/۸۲۶**	۰/۰۰۱
دیگر جهت مندی	-۰/۷۲۴**	۰/۰۰۱
گوش بزنگی بیش از حد و بازداری	-۰/۷۲۱**	۰/۰۰۱
تعهد شخصی	۰/۷۶۵**	۰/۰۰۱
تعهد اخلاقی	۰/۷۵۳**	۰/۰۰۱
تعهد ساختاری	۰/۸۳۵**	۰/۰۰۱

** مقدار احتمال در سطح ۰/۰۱

* مقدار احتمال در سطح ۰/۰۵

بر اساس جدول ۵- نتایج ماتریس ضریب همبستگی پیرسون نشان داد بین طرحواره های ناسازگار اولیه و رضایت زناشویی رابطه منفی و معنی داری وجود دارد. بین تعهد زناشویی و رضایت زناشویی رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد. از آنجایی که بین متغیرهای پژوهش رابطه معناداری وجود دارد این امر ادامه تحلیل را امکان پذیر می سازد، لذا برای پیش بینی رضایت زناشویی بر اساس تعامل همزمان طرحواره های ناسازگار اولیه و تعهد زناشویی از رگرسیون چندمتغیره استفاده می شود که نتایج آن در جداول ۶ و ۷ آمده است.

جدول ۶. خلاصه مدل رگرسیون چندمتغیره رضایت زناشویی بر اساس طرحواره های ناسازگار اولیه و تعهد زناشویی

همبستگی چندگانه (MR)	مجذور R (ضریب تعیین)	مجذور R تعدیل شده	آماره F	سطح معناداری F
۰/۷۷۷	۰/۵۹۳	۰/۵۹۱	۴۲/۵۹۲	۰/۰۰۱

با توجه جدول ۶- نتایج نشان داد که ضریب همبستگی چندگانه بین طرحواره های ناسازگار اولیه و تعهد زناشویی با رضایت زناشویی برابر ۰/۷۷۷ است. همچنین بر اساس مقدار ضریب تعیین ۵۹/۳ درصد از واریانس رضایت زناشویی بر اساس طرحواره های ناسازگار اولیه و تعهد زناشویی تبیین شود. نتایج تحلیل واریانس یکراهه نشان داد که مقدار F به دست آمده برابر ۴۲/۵۹۲ است که در سطح آلفای کوچک تر از ۰/۰۵ معنی دار است که نشان دهنده مناسب بودن مدل رگرسیونی ارائه شده است.

جدول ۷. ضرایب استاندارد و غیراستاندارد چندمتغیره رضایت زناشویی بر اساس طرحواره های ناسازگار اولیه و تعهد زناشویی

متغیرهای پیش‌بین	ضرایب غیراستاندارد		ضرایب استاندارد		سطح معناداری
	B	خطای استاندارد	ضریب بتا (β)	t	
ثابت (Constant)	۴۶/۱۹۱	۱۸/۵۵۸	-	۲/۴۸۹	۰/۰۱۴
بریدگی و طرد	-۱/۲۳۹	۰/۴۰۳	-۰/۳۳۳	-۳/۰۷۵	۰/۰۰۲
خودمختاری و عملکرد مختل	-۲/۴۹۶	۰/۲۱۴	-۰/۵۴۰	-۲/۶۵۷	۰/۰۰۱
محدودیت‌های مختل	-۸/۷۵۵	۰/۵۸۸	-۰/۶۶۸	-۴/۸۸۲	۰/۰۰۱
دیگر جهت‌مندی	-۲/۵۹۶	۰/۳۳۷	-۰/۱۶۳	-۳/۵۷۵	۰/۰۰۶
گوش بزنگی بیش از حد و بازداری	-۲/۲۰۶	۰/۴۶۰	-۰/۱۳۳	-۲/۶۲۴	۰/۰۰۹
تعهد شخصی	۲/۰۸۵	۰/۱۹۷	۰/۳۴۲	۱۰/۵۹۴	۰/۰۰۱
تعهد اخلاقی	۲/۲۴۶	۰/۲۰۲	۰/۱۳۸	۲/۲۲۲	۰/۰۲۳
تعهد ساختاری	۳/۰۱۲	۰/۲۲۳	۰/۴۵۱	۳/۵۱۹	۰/۰۰۱

جدول ۷- نتایج ضرایب استاندارد و غیراستاندارد تحلیل رگرسیون چندمتغیره نشان داد که بریدگی و طرد ($\text{sig}=۰/۰۰۲$ و $\beta=-۰/۳۳۳$)، خودمختاری و عملکرد مختل ($\text{sig}=۰/۰۰۱$ و $\beta=-۰/۵۴۰$)، محدودیت‌های مختل ($\text{sig}=۰/۰۰۱$ و $\beta=-۰/۶۶۸$)، دیگر جهت‌مندی ($\text{sig}=۰/۰۰۶$ و $\beta=-۰/۱۶۳$)، گوش‌به‌زنگی بیش از حد و بازداری ($\text{sig}=۰/۰۰۹$ و $\beta=-۰/۱۳۳$)، تعهد شخصی ($\text{sig}=۰/۰۰۱$ و $\beta=۰/۳۴۲$)، تعهد اخلاقی ($\text{sig}=۰/۰۲۳$ و $\beta=۰/۱۳۸$) و تعهد ساختاری ($\text{sig}=۰/۰۰۱$ و $\beta=۰/۴۵۱$) می‌توانند رضایت زناشویی را پیش‌بینی کنند.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از این پژوهش بررسی رابطه بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و تعهد زناشویی با رضایت زناشویی بود. یافته‌ها نشان داد که بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و تعهد زناشویی با رضایت زناشویی رابطه معنی‌داری وجود دارد. نتایج تحلیل رگرسیون چندمتغیره نیز آشکار کرد که ۵۹/۳ درصد واریانس رضایت زناشویی به‌وسیله طرحواره‌های ناسازگار اولیه و تعهد زناشویی تبیین می‌شود. یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که طرحواره‌های ناسازگار اولیه و تعهد زناشویی سهم معنادار در پیش‌بینی رضایت زناشویی دارند. این نتیجه به‌دست‌آمده با نتایج تحقیقات نیک‌آمال، صالحی و برماس (۱۳۹۶) می‌تواند همسویی داشته باشد. در تبیین رابطه بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه با رضایت زناشویی می‌توان گفت که مطابق نظریه طرحواره‌های یانگ، بعضی از افراد به خاطر تجارب کودکی منفی طرحواره‌های ناسازگار اولیه را ایجاد می‌کنند که بر شیوه تفکر، احساس و رفتار آن‌ها در روابط صمیمانه بعدی و سایر جنبه‌های زندگی‌شان تأثیر می‌گذارد. یانگ معتقد است که طرحواره‌ها به دلیل ارضا نشدن نیازهای هیجانی اساسی دوران کودکی که شامل دلبستگی ایمن به دیگران، خودگردانی، کفایت و هویت، آزادی در بیان نیازها و هیجان‌های سالم، خودانگیزختگی و تفریح، محدودیت‌های واقع‌بینانه و خویش‌داری هستند، به وجود می‌آیند. اگر این نیازهای هیجانی دوران کودکی ارضاء و برآورده نشوند، می‌تواند در زندگی زناشویی افراد در آینده تأثیر بگذارد (یانگ، ۱۹۹۹؛ به نقل از ذوالفقاری، فاتحی‌زاده و عابدی، ۱۳۸۷).

همسران دارای طرحواره های ناسازگار به علت بی ثباتی در افکار، رفتار و پردازش اطلاعات به طور نادرست در روابط با همسر خود احساس طرد، ناامنی و بی اعتمادی دارند (خیاط، عطاری و کرای، ۱۳۹۷). فرد با طرحواره های ناسازگار اولیه از اینکه همسرش او را رها کند ترس افراطی دارد، اما اغلب این زنان به منظور مقابله با طرحواره فعال ناسازگار خود از مکانیزم اجتناب طرحواره استفاده می کنند، زیرا این مکانیزم از آن ها در برابر اضطراب ناشی از طرحواره فعال محافظت می کند. از این رو اجتناب از همراهی و وابستگی به همسر تعارضات زناشویی را به وجود می آورد و از آثار مخرب این تعارضات به خطر انداختن سلامت خانواده و پایین آمدن میزان رضایت زناشویی در زندگی زوجین است. طرحواره های ناسازگار اولیه، الگوهای هیجانی و شناختی خود آسیب رسانی هستند که در ابتدای رشد و تحول در ذهن شکل می گیرند و در مسیر زندگی تداوم می یابند (کیزیلاگاک و سریت، ۲۰۱۹؛ بختیاری، حسینی، عارفی و افشاری نیا، ۱۳۹۸). لذا طرحواره های ناسازگار اولیه در بزرگسالی و در روابط زناشویی نمود پیدا کرده و تأثیر زیانباری بر آن می گذارند. از آنجاکه طرحواره های ناسازگار اولیه ناکارآمد هستند، نارضایتی در روابط زناشویی را در پی دارند و می تواند رضایت زناشویی زوجین را پایین آورد. لذا منطقی است که بین طرحواره های ناسازگار اولیه با رضایت زناشویی رابطه وجود داشته باشد.

در تبیین رابطه بین تعهد زناشویی با رضایت زناشویی می توان گفت که تعهد زناشویی به عنوان یکی از شاخص های کیفیت زناشویی مطرح شده است. بر این اساس، کیفیت زناشویی را می توان به عنوان موفقیت و عملکرد مطلوب یک ازدواج در نظر گرفت که نتیجه ی عوامل مختلفی از جمله سازگاری زناشویی و احساس تعهد زوجین نسبت به یکدیگر است و از آن به عنوان یکی از پیش بینی کننده های مهم تداوم و ثبات زناشویی یاد می شود (آماتو^۱، ۲۰۰۸؛ به نقل از حسینی، زهراکار، داورنیا، شاکرمی و محمدی، ۱۳۹۴). تعهد زناشویی حدی است که در آن زن و مرد دیدگاه بلندمدتی روی ازدواجشان دارند، برای رابطه شان فداکاری می کنند، برای حفظ و تقویت همبستگی و اتحادشان قدم برمی دارند و با همسرشان حتی هنگامی که ازدواجشان پاداش دهنده نیست می مانند (هارمون^۲، ۲۰۰۵؛ به نقل از رسولی، قزوینی و حسینیان، ۱۳۹۶). تعهد زناشویی حدی است که در آن افراد دیدگاه بلندمدتی روی ازدواجشان دارند، برای رابطه شان فداکاری می کنند. برای حفظ، تقویت و همبستگی اتحادشان گام برمی دارند و با همسرشان حتی هنگامی که ازدواجشان پاداش دهنده نیست، می مانند (قنبری هاشم آبادی، هاشمی ورزنده، اسمعیلی و فرحبخش، ۱۳۹۰). لذا منطقی است که بین تعهد زناشویی با رضایت زناشویی رابطه وجود داشته باشد.

یکی از محدودیت های عمده این مطالعه مقطعی بودن آن است. محدودیت تبیین علی مطالعات همبستگی نیز از جمله محدودیت های این تحقیق است. لذا از آنجایی که پژوهش، ماهیت همبستگی دارد، باید در استنباط علی احتیاط کرد. در استفاده از نتایج باید دقت داشت که یافته های این تحقیق، محدود به دانشجویان متأهل دانشگاه آزاد تهران واحد علوم و تحقیقات شهر تهران بوده است، بنابراین در تعمیم نتایج به دیگر دانشجویان متأهل و در سایر شهرها باید محتاطانه عمل کرد. از محدودیت های دیگر پژوهش این

^۱. Kizilagac & Cerit

^۲. Amoto

^۳. Harmoon

بوده است که اطلاعات جمع آوری شده صرفاً به وسیله گزارش های زنان متأهل پر شده است. پیشنهاد می شود که پژوهشگران، مدل پژوهش حاضر را در دانشجویان متأهل سایر شهرها آزمون کنند. استفاده از مطالعات طولی و سایر روش های تحقیق (ترکیبی شامل کیفی و کمی) می تواند برای بررسی این مطالعه سودمندتر باشد. به این صورت که پیشنهاد می گردد با استفاده از یک مطالعه کیفی به بررسی عوامل مؤثر بر رضایت زناشویی پرداخته شود. استفاده از چندین روش اندازه گیری همزمان مانند مشاهده و مصاحبه برای متغیرهای تأثیرگذار بر رضایت زناشویی بهتر می تواند نقش این متغیرها را نشان دهد. بر اساس نتایج به دست آمده از این پژوهش طرحواره های ناسازگار اولیه قادر به پیش بینی رضایت زناشویی بودند، لذا بر این اساس پیشنهاد می شود که در مشاوره های قبل از ازدواج، مشاوره خانواده و مشاوره های فردی برای شناسایی افراد در معرض خطر نارضایتی زناشویی از نتایج این پژوهش استفاده کرد. به این صورت که روانشناسان، مشاوران و درمانگران خانواده می توانند با درمان طرحواره های یانگ در زمینه کاهش مشکلات زنان با نارضایتی زناشویی از نتایج این پژوهش برای رسیدن به اهداف خود استفاده کنند.

منابع

- آزادبخت، راجیل؛ و وکیلی، پریش. (۱۳۹۲). رابطه طرحواره های ناسازگار اولیه و رضایت زناشویی زنان، فصلنامه روانشناسی تربیتی، ۴(۳)، ۱۱-۱۸.
- بحرینی، زهرا؛ کشوری، بابک؛ و فرنام، علی. (۱۳۹۸). نقش پیش بینی کننده ناگویی هیجانی در رضایت و بخشش زناشویی در میان زنان دارای شخصیت ضد اجتماعی. مجله سلامت اجتماعی، ۶(۲)، ۲۱۶-۲۰۸.
- بختیاری، انسیه؛ حسینی، سعیده؛ عارفی، مختار؛ و افشاری نیا، کریم. (۱۳۹۸). مدل علی روابط فرازناشویی بر اساس سبک های دلبستگی و طرحواره های ناسازگار اولیه: نقش واسطه ای صمیمیت زناشویی و سبک های عشق ورزی. فصلنامه آموزش بهداشت و ارتقای سلامت، ۷(۲)، ۲۵۸-۲۴۵.
- برجی، میترا؛ فرشادینیا، الهام؛ خرمی، زهرا؛ و قهاری، شهربانو. (۱۳۹۸). پیش بینی افکار خودکشی بر اساس معناداری زندگی و طرحواره های ناسازگار اولیه در دانشجویان. مجله سلامت اجتماعی، ۶(۲)، ۱۹۵-۱۸۶.
- حسینی، امین؛ زهراکار، کیانوش؛ داورنیا، رضا؛ شاکرمی، محمد؛ و محمدی، بهناز. (۱۳۹۴). رابطه ی تعهد زناشویی با ویژگی های شخصیتی. مجله دانشگاه علوم پزشکی سبزوار، ۲۲(۵)، ۷۸۸-۷۹۶.
- خلفی، علی؛ بشلیده، کیومرث؛ ارشدی، نسرین؛ و سودانی، منصور. (۱۳۹۷). طراحی و آزمودن الگویی از برخی پیشایندها و پیامدهای رضایت زناشویی و عشق. دو فصلنامه مشاوره و روان درمانی، ۱(۱)، ۳-۲۶.
- خواجه افضل، طیب؛ بهرامی، فاطمه؛ گودرزی، کورش؛ و فرخی، نورعلی. (۱۳۹۷). اثربخشی زوج درمانی تلفیقی هیجان-مدار بر تعهد زناشویی زوج های دانشجو. مجله تحقیقات علوم رفتاری، ۱۶(۲)، ۲۳۳-۲۲۹.
- خیاط، ابراهیم؛ عطاری، یوسفعلی؛ و کرابی، امین. (۱۳۹۷). رابطه بین سبک های دلبستگی و طرحواره های ناسازگار با گرایش به خیانت: نقش تعدیل گر تعهد مذهبی. مجله تحقیقات علوم رفتاری، ۱۶(۴)، ۴۵۲-۴۴۰.

- ذوالفقاری، مریم؛ فاتحی زاده، مریم؛ و عابدی، محمدرضا. (۱۳۸۷). تعیین رابطه بین طرحواره های ناسازگار اولیه با ابعاد صمیمیت زناشویی زوجین شهر اصفهان. *فصلنامه خانواده پژوهی*، ۴(۱۵)، ۲۶۱-۲۴۷.
- رسولی، رویا؛ قزوینی، سیما؛ و حسینیان، سیمین. (۱۳۹۶). مقایسه تعهد زناشویی و رضایت جنسی در زنان متأهل تماشاگر و غیرتماشاگر سریال های فارسی زبان ماهواره. *مطالعات رسانه های نوین*، ۳(۱۲)، ۸۵-۶۸.
- سراج، فاطمه؛ نورانی، شهلا؛ و شاکری، محمدتقی. (۱۳۹۳). همبستگی بین سختی گذر به والد شدن و رضایت زناشویی و مقایسه آن در زنان با اولین و دومین فرزند، *روان پرستاری*، ۲(۳)، ۱۱-۱.
- شعبانی خدیو، امیر؛ و احمدیان، حمزه. (۱۳۹۸). رابطه ارضاء نیازهای بنیادی روانی و اختلال تنظیم هیجانی با نقش میانجیگری طرحواره های ناسازگار اولیه در دانشجویان دانشگاه بوعلی سینا همدان. *دانش و پژوهش در روانشناسی کاربردی*، ۲۰(۱)، ۱۱۱-۱۰۱.
- طباطبایی جبلی، ندا؛ سپاه منصور، مژگان؛ و اورکی، محمد. (۱۳۹۷). مادی گرایی و صمیمیت زوجین: نقش واسطه ای تعهد زناشویی. *فصلنامه مطالعات روانشناسی و علوم تربیتی*، ۴(۲)، ۹۴-۱۰۴.
- غلامزاده بافقی، طیبه؛ و جمالی بافقی، طیبه. (۱۳۹۷). بررسی رابطه بین عضویت در شبکه های اجتماعی مجازی و رضایت زناشویی در بین زنان و مردان متأهل. *فصلنامه پژوهش در نظام های آموزشی*، ۱۲(۱)، ۱۱۶۵-۱۱۵۱.
- قبری هاشم آبادی، بهرام؛ هاشمی ورزنده، ابوالفضل؛ اسمعیلی، معصومه؛ و فرحبخش، کیومرث. (۱۳۹۰). رابطه ای بین سبک های فرزند پروری، دلبستگی و تعهد زناشویی در زنان متأهل دانشگاه علامه طباطبایی. *فصلنامه زن و جامعه*، ۲(۷)، ۳۹-۶۰.
- مرتضی، حبیبه؛ قربانی، راهب؛ علی بیگی، مهناز؛ میرآخورلو، شیرین؛ و ارجنه، مژگان. (۱۳۹۷). بررسی رابطه رضایت زناشویی و رضایت شغلی در کارکنان مرکز بهداشت شهرستان گرمسار. *فصلنامه علمی و پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی سمنان (کومش)*، ۲۰(۲)، ۳۰۹-۳۰۰.
- مومنی، خدامراد؛ کاووسی امید، سکینه؛ و امانی، رزیتا. (۱۳۹۵). پیش بینی تعهد زناشویی براساس تمایزیافتگی خود، همبستگی و انطباق پذیری خانواده و صمیمیت زناشویی. *مجله آسیب شناسی، مشاوره و غنی سازی خانواده*، ۱(۲)، ۵۸-۴۶.
- نیک آمال، میترا؛ صالحی، مهدیه؛ و برماس، حامد. (۱۳۹۶). اثربخشی درمان طرحواره درمانی هیجان مدار بر رضایت زناشویی زوجین. *فصلنامه مطالعات روان شناختی*، ۱۳(۴)، ۱۷۴-۱۵۷.
- هادی، سعیده؛ اسکندری، حسین؛ سهرابی، فرامرز؛ معتمدی، عبدالله؛ و فرخی، نورعلی. (۱۳۹۵). مدل ساختاری پیش بینی تعهد زناشویی بر اساس سبک های دلبستگی و متغیرهای میانجی خودکنترلی و طرحواره های ناسازگار اولیه (در افراد دارای خیانت زناشویی عاطفی). *فصلنامه فرهنگ مشاوره و روان درمانی*، ۷(۲۸)، ۶۰-۳۳.

- هادی، سعیده؛ اسکندری، حسین؛ سهرابی، فرامرز؛ معتمدی، عبدالله؛ و فرخی، نورعلی. (۱۳۹۵). مدل ساختاری پیش‌بینی تعهد زناشویی بر اساس سبک‌های دلبستگی و متغیرهای میانجی خودکنترلی و طرحواره‌های ناسازگار اولیه (در افراد دارای روابط فرازناشویی عاطفی). *فصلنامه فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی*، ۷(۲۸)، ۳۳-۶۰.
- یوسفی، ناصر؛ کریمی پور، بنت الهدا؛ و امانی، احمد. (۱۳۹۶). بررسی مدل باورهای مذهبی، سبک‌های حل تعارض و تعهد زناشویی با نگرش نسبت به خیانت زناشویی. *دو فصلنامه مشاوره کاربردی*، ۷(۱)، ۴۷-۶۴.

- Adams, J. M., & Jones, W. H. (1997). The conceptualization of marital commitment: An integrative analysis. *Journal of personality and social psychology*, 72(5), 1177.
- Aman, J., Abbas, J., Nurunnabi, M., & Bano, S. (2019). The Relationship of Religiosity and Marital Satisfaction: The Role of Religious Commitment and Practices on Marital Satisfaction among Pakistani Respondents. *Behavioral Sciences*, 9 (3), 30.
- Bachem, R., Levin, Y., Zhou, X., Zerach, G., & Solomon, Z. (2018). The Role of Parental Posttraumatic Stress, Marital Adjustment, and Dyadic Self-Disclosure in Intergenerational Transmission of Trauma: A Family System Approach. *Journal of marital and family therapy*, 44(3), 543-555.
- Hasson-Ohayon, I., Ben-Pazi, A., Silberg, T., Pijnenborg, G. H., & Goldzweig, G. (2019). The mediating role of parental satisfaction between marital satisfaction and perceived family burden among parents of children with psychiatric disorders. *Psychiatry research*, 271, 105-110.
- Hoppe, A., Fritsche, I., & Koranyi, N. (2018). Romantic love versus reproduction opportunities: Disentangling the contributions of different anxiety buffers under conditions of existential threat. *European Journal of Social Psychology*, 48(3), 269-284.
- Jarvis, M. A., Padmanabhanunni, A., & Chipps, J. (2019). An Evaluation of a Low-Intensity Cognitive Behavioral Therapy mHealth-Supported Intervention to Reduce Loneliness in Older People. *International journal of environmental research and public health*, 16(7), 1305.
- Kizilagac, F., & Cerit, C. (2019). Assessment of early maladaptive schemas in patients with obsessive-compulsive disorder. *Dusunen Adam*, 32(1), 14-22.
- Körük, S., & Kurt, A. A. (2019). The predictive role of early maladaptive schemas in the evaluation of pre-marital romantic relationships among university students. *Yaşam Becerileri Psikoloji Dergisi*, 3(5), 73-83.
- O'Connor, P., Izadikhah, Z., Abedini, S., & Jackson, C. J. (2018). Can Deficits in Emotional Intelligence Explain the Negative Relationship Between Abandonment Schema and Marital quality. *Family Relations*, 1(1), 1-14.
- Olson, D. H., Fournier, D. G., & Druckman, J. M. (1987). *Counselor's manual for Prepare//Enrich* (Rev.ed). Minneapolis.
- Olson, D. H., Waldvogel, L., & Schlieff, M. (2019). Circumplex Model of Marital and Family Systems: An Update. *Journal of Family Theory & Review*.

- Phillips, K., Brockman, R., Bailey, P. E., & Kneebone, I. I. (2019). Young Schema Questionnaire–Short Form Version 3 (YSQ-S3): Preliminary validation in older adults. *Aging & mental health*, 23(1), 140-147.
- Rose, A., Anderson, S., Miller, R., Marks, L., Hatch, T., & Card, N. (2019). Longitudinal Test of Forgiveness and Perceived Forgiveness as Mediators between Religiosity and Marital Satisfaction in Long-Term Marital Relationships. *The American Journal of Family Therapy*, 1-19.
- Simpson, S., Simionato, G., Smout, M., van Vreeswijk, M. F., Hayes, C., Souglaris, C., & Reid, C. (2019). Burnout amongst clinical and counselling psychologist: The role of early maladaptive schemas and coping modes as vulnerability factors. *Clinical psychology & psychotherapy*, 26(1), 35-46.
- Sperb, W., da Silva, J. A., Cogo-Moreira, H., Lara, D. R., & de Carvalho, H. W. (2019). The latent structure of the Young Schema Questionnaire-Short Form. *Brazilian Journal of Psychiatry*, (AHEAD).
- Staniszek, K., & Popiel, A. (2018). Development and validation of the Polish experimental short version of the Young Schema Questionnaire (YSQ-ES-PL) for the assessment of early maladaptive schemas. *Roczniki Psychologiczne/Annals of Psychology*, 20(2), 401-427.
- Tanchotsrinon, P., & Maneesri, K. (2018). Validation of the Thai Version of the Marital Commitment Scale (MCS). *Journal of Population and Social Studies [JPSS]*, 26(1), 32-41.
- Young, J. E., & Brown, G. (2003). *Young schema questionnaire*. New York: Cognitive Therapy Center of New York.

The relationship early maladaptive schemas and marital commitment with marital satisfaction

Abstract

The purpose of this study was to relationship early maladaptive schemas and marital commitment with marital satisfaction. The descriptive- correlation method was used. The statistical population consists of all the married student of science and research branch, Islamic Azad University in Tehran city in academic year 2015-2016. In this study, according to convenience sampling method, 224 married students by Morgan table were selected as samples and they were asked to fill in the early maladaptive schemas questionnaire of Young and Brown (2003), marital commitment questionnaire of Adams and Jones (1997) and marital satisfaction questionnaire of Olson, Fournier and Druckman (1987). The data were analyzed by tests of Pearson correlation and multivariate regression. Findings showed that there was significant correlation between early maladaptive schemas and marital commitment with marital satisfaction ($P < 0/01$). Regression analyses also revealed that 59/3 of variance of marital satisfaction by early maladaptive schemas and marital commitment. This study confirmed the significant contribution of early maladaptive schemas and marital commitment on marital satisfaction.

Keywords: early maladaptive schemas, marital commitment, marital satisfaction.

